

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 04.09.2026

Sayı : 1957

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

10/4520

Türkiye’de üzüm üreticilerinin artan üretim maliyetleri, yetersiz ve plansız destekleme politikaları, ürün fiyatlarındaki belirsizlik, pazarlama sorunları ve üreticinin emeğinin karşılığını alamaması nedeniyle yaşadığı sorunların bütün yönleriyle araştırılması ve üzüm üretiminin sürdürülebilir hale getirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 01 Eylül 2026

Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
CHP Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye, sahip olduğu iklim ve toprak koşulları sayesinde önemli bir üzüm üretim potansiyeline sahiptir. Başta Adana ve Çukurova olmak üzere birçok bölgede binlerce üretici geçimini üzüm üretiminden sağlamaktadır. Ancak son yıllarda artan mazot, gübre, ilaç, işçilik, sulama, elektrik, akaryakıt, ambalaj ve nakliye maliyetleri üreticinin üretim yapmasını giderek güçleştirmektedir.

Üretici ürününü yetiştirirken hangi maliyetle karşılaşacağını bilmekte ancak hasat döneminde ürününü hangi fiyattan satabileceğini öngörememektedir. Girdi fiyatlarının önceden belirlenebilir hale gelmesine karşın ürün fiyatlarının üreticinin lehine olacak şekilde planlanmaması, çiftçinin zarar etmesine yol açmaktadır.

Üzüm üretiminde maliyet hesabı yapılmadan, üreticinin emeğini ve sürdürülebilirliğini gözetmeden oluşan fiyatlar üretimden uzaklaşmayı hızlandırmaktadır. Özellikle küçük ve orta ölçekli üreticilerin artan borçluluk nedeniyle bağlarını ve tarım arazilerini elden çıkarmak zorunda kalması, yalnızca üreticiyi değil ülkenin gıda arz güvenliğini de tehdit etmektedir.

Üreticinin korunması için ürün bazında maliyet hesabı yapılması, hasat öncesinde üreticinin önünü görebileceği fiyat politikalarının oluşturulması, desteklerin zamanında ve yeterli biçimde verilmesi, kooperatifçiliğin güçlendirilmesi ve pazarlama kanallarının çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda üzüm üreticilerinin karşı karşıya bulunduğu sorunların; üretim maliyetleri, desteklemeler, ürün fiyatları, pazarlama, depolama, ihracat, ithalat, kooperatifçilik, sulama ve finansmana erişim başlıklarıyla bütüncül biçimde ele alınması zorunludur.

ARAŞTIRILMASI İSTENEN HUSUSLAR

1. Türkiye genelinde ve iller bazında üzüm üretim alanlarının son yıllardaki değişiminin,
2. Üzüm üreticilerinin ortalama üretim maliyetlerinin ve maliyet kalemlerinin,
3. Üreticilere verilen desteklerin yeterliliğinin ve zamanında ödenip ödenmediğinin,
4. Üzüm alım fiyatlarının üretim maliyetlerini karşılayıp karşılamadığının,
5. Üreticinin hasat döneminde karşılaştığı pazarlama sorunlarının,
6. Üzümde üretici, tüccar, aracı, sanayici ve tüketici arasındaki fiyat farklarının,
7. Üzüm ihracatı ve ithalatının üretici üzerindeki etkilerinin,
8. Kooperatiflerin üreticinin pazarlık gücünü artırmadaki rolünün,
9. Lisanslı depoculuk ve ürünün uygun koşullarda muhafaza edilmesi imkanlarının,
10. Üreticilerin kredi ve finansmana erişim sorunlarının araştırılması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle üzüm üreticilerinin yaşadığı ekonomik ve yapısal sorunların bütün yönleriyle araştırılması, üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üreticinin emeğinin karşılığını alabilmesi, gıda arz güvenliğinin korunması ve uygulanabilir bir üzüm üretim politikası oluşturulması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

..... Sayılı Meclis Araştırması Önergelerinin İmza Çizelgesi

[illegible]